

# FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

Megjelen minden szerdán és szombaton este  
Kéziratokat vissza nem adunk.  
Szerkesztőség: Wekerle-tér 671.

Felelős szerkesztő:  
Bíró Pál.

Főmunkatárs:  
Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 5 ft, félévre 2.50, negyedévre 1.25  
Egyes szám ára 5 kr.  
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánai, Wekerle-tér 502  
Hirdetéseket a legutányoabb árban közlünk.

## Hogy védekezünk?

Sátoralja-Ujhely febr. 28.

A világon legalább kétszer annyi tokaji bor kél el évenként, mint amennyi a szőlők virágkorában a Hegyalján egy éven termett.

Ennek a tokaji bornak legfeljebb egy negyedrésze tokaji. A többi hogy honnan terem, Engel a megmondhatója.

A Hegyaljára már évek óta minden éven több százezer hordó olasz bort hoznak. Ha jól összeházasítanók, most is volna a hegyaljai pincékben legalább még egyszer annyi olasz bor, mint amennyi hegyaljai.

Minék hozzák ide? Vajjon látak-e korcsmában, vendéglőben csak egy szál embert is, aki azt mondta volna a korcsmárosnak, vagy pincérnek, hogy neki olasz bort hozzon? Én nem láttam, sőt el se tudom képzelni. Sőt nem is láttam még vendéglőt, amelyik ráírta volna a borlapjára, hogy nála olasz bor is kapható.

Nem is itt isszák meg azt a temérdek olasz bort, hanem Galiciában. Még pedig megisszák ott, mint valódi, tiszta tokaji bort. Ezért kell annak a bornak itt a Hegyalján megpihenni, mielőtt Galiciába vinnék. Ezért nem szállíthatják Olaszországból közvetlenül Galiciába.

És míg a hegyaljai becületés

bortermelő potom áron se lesz képes a borán tudni, addig az egész világ az olasz borokat s az Engel-féle pincetermékeket fogja inni, mint valódi tokaji bort. Épen mert ezeket árulják a külföldön tokaji bor helyett, azért nem fogja tudni idebent a hegyaljai bortermelő a borát eladni, mielőtt egy kicsit több fog teremni, mint most.

Ezek az áldásai annak a borkereskedelemnek, amelynek a veszedelmét megfizetett ajkak olyan keservesen panaszozzák! Ilyen haszna van ebből a borkereskedelemből a hegyaljai bortermelésnek! (A tisztességes borkereskedésről ne beszéljünk. Azt, — ha ugyan van még — ügyes elpusztítja rövid időn a tisztesség-telen borkereskedelem konkurenciája.)

Oda jutottunk, hogy a tisztességes bortermelésnek élethalálharcot kell folytatnia a tisztesség-telen borkereskedés ellen.

A kereskedelem általában igen könnyen jut igazságtalan tulsulyra a másik két tényező, a termelés és a fogyasztás felett.

Józan felfogás szerint a kereskedelem szerepe alárendelt. Nem produkál semmit, — tehát fontosságban össze se lehet hasonlítani a termeléssel. Tulajdonképp semmi egyéb, mint közvetítő a termelő és a fogyasztó közt. A mit a termelő produkál, azt ő

elviszi a fogyasztóhoz, — ez a szállítás az ő egész feladata.

Hanem kedvező helyzeténél fogva ebből az alárendelt, közvetítő szerepből igen sokszor valóssággal urává, zsarnokává válik a termelőnek és a fogyasztónak. Attól veszi annyira, amennyire akarja, ennek eladja ugy, ahogy neki tetszik. Főereje a mozgékony-ság, míg a termelőt és a fogyasztót ép helyhez kötöttsége, mozdulatlan-sága teszi vele szemben harcra képtelenné.

Mert csak egy mód van legyőzni a kereskedelem rémuralmát. Az, hogy mozduljon meg maga a termelő s lépjen közvetlenül érintkezésbe a fogyasztóval. Tegyek fölöslegessé a kereskedelmet.

Nem mondom, hogy teljesen ki kell pusztítani a kereskedelmet. Nem is lehet, nem is szabad, mert szükség van rá. De a hol a tul tengés, az elfajulás jelei mutatkoznak rajta, ahol zsarnokká készülni válni, sőt már azzá is vált, ott meg kell szorítani, meg kell törni a tulerejét, hogy ő ne ölje meg a termelőt.

A borkereskedelem korlátlan úr lett a bortermelés felett. Nézzünk szét a multban: a bortermelő csak alig tudott a szőlőből megélni, a kupec mind száz-ezeket szerzett. Mert ugy szabályozta a borárakat, olyan olcsón vette a bort s oly drágán, adta

el, hogy a jövedelemből sokkal nagyobb, néha négyszer, ötször olyan percent jutott neki, aki csak közvetített, mint a termelőnek, aki egész évi nehéz munkájával produkálta a bort. A termelő nem tehetett semmit, — talán észre se vette az ő földhöz kötöttségében ezt a kiállt aránytalanságot. Rabja volt a kereskedőnek. Faktor és kupec nélkül egy hordó bort se tudott eladni.

S ezzel a domináló helyzettel sem elégedett meg a borkereskedés. Neki még több haszon kellett, — még olcsóbban akarta venni a bort. S mert a termelő már nem adhatta olcsóbban, — elkezdett ő maga termelni. Csinált olcsó bort, amely neki alig került valamibe. Ezt olcsóbban is adhatta s mégis több volt a jövedelme, mintha tiszta bort árult volna. Amelyik borkereskedő pedig nem akart erre a tisztesség-telen utra lépni, azt elpusztította az aránytalan konkurrencia.

Minden hordó olasz borral, a mit mint hegyaljai bort adnak el, minden hordó hamisított, csinált borral egy hordó jó bor áráig van megkárosítva a bortermelés. Az a fogyasztó, aki azt a hamis bort megvette, igazi bort vett volna, ha nem hamisítának. Így a hamis bor elkél, az igazi a termelő nyakán marad.

A kereslet tokaji bor után aránytalanul nagyobb, mint amennyi

## TÁRCA.

### Az ő főműve.

— Henri Lavedan. —

Ford. **Mocsdry Miklós.**

(Denys Hélon 25 éves, Pascal, pályatárs és barátja 28 éves.)

Játszik: Hélon Denys-nél. Író asztala előtt ül, mely papírszeletekkel van fedve. Este van. A lámpa ég. A láng lobog. Pascal lép be.

Pascal: Mindig! Mond csak, folyton dolgozol te?

Hélon: Állandóan!

Pascal: A mi sok, az sok. Toleráns magad!

Hélon: Nem!

Pascal: Min is dolgozol tulajdonképpen?

Hélon: Az én nagy munkámon.

Pascal: Ez a titokteljes dolog, mit nem akarsz elárulni nekem!

Hélon: Igen!

Pascal: Hát hallod már?

Hélon: Nem.

Pascal: Hihetőleg még sokára téged?

Hélon: Mintaigne oly szépen mondja hogy: "Tudom is én"? Talán hat hónap, talán husz év!

Pascal: Ó!

Hélon: Pedig így van!

Pascal: Akkor nem jól van! Sietned kellene. Várnak tőled már valami. Akármilyen legyen. És nem jó az embereket várni hagyni.

Hélon: Csak várjanak!

Pascal: Türelmesen tehetik, bízva a te nagy tehetségedben. És mégis kockáztatott jétek.

Hélon: Én belevágok.

Pascal: Ugy? Ez különben a te dolog. Mikor is jelent meg az első műved?

Hélon: 1892-ben.

Pascal: Már hét éve.

Hélon: ALINÉAS.

Pascal: Emlékszem rá. Egyenesen elámtó. Első rangu. Kicsiség, üres tényérbe lehetne fogni. Két kis 20—20 soros oldalon.

Hélon: Nem a terjedelem teszi!

Pascal: Igazán nem! A közönségre óriási hatással volt. Széles körben hódított, mondhatom előttem, a te ALINÉAS-d.

Hélon: Gondolom. Egy csapással felemelte a lapot, melyben megjelent. — Mától holnapra az összes filiszter előfizetők otthagyták a lapot. Csak a művészek maradtak.

Pascal: Legalább egymás között vannak!

Hélon: Igen, de ez az elkülönzés, belátható, az én érdemem.

Pascal: Egy okkal több arra, hogy tovább dolgozz. Most szintén megteremtetted magadnak azon közönséget, mire szükséged van.

Hélon: Hej, könnyű így beszélned. Te irsz és irsz és megint irsz...

Pascal: Sokat!

Hélon: Nem, de eleget. Csak most olvastam legújabb művedet.

Pascal: Nos, és...?

Hélon: Igen érdekes! Helyenként gyenge, de sokszor elragadó. Egészen véve még ki nem forrott. Én is forrongok.

Pascal: De nagyon hosszan. Vigyázz magadra, hogy ugy ne járj, mint a

finom gyümölcs, mi túlérett, leesik és rothad.

Hélon: Nem!

Pascal: Mond csak, min dolgozol? De kérlek. Légy szives. Talán ez? A vastag füzet íróasztalodon?

Hélon: Igen.

Pascal (felé hajlik): Szabad?

Hélon: Ha ép akarod!

Pascal: Nagyon szivesen. Megbízom bennem! Szabad tehát. (Megelégedve nyitja fel a füzetet.) Oh! Te boldondvá tartsz! Hisz ez tiszta papír, nem más! A füzetet az asztalra dobja.

Hélon: És mégis, ez lesz az én művem. Ez az. Ha megirom, ez lesz a kézirat. Mire? Ez alárendelt jelentőségű kérdés...

Pascal: Komolyan beszélsz?

Hélon: Akárcsak a halál. Az oldal-szám is meg van állapítva. Művem se több, se kevesebb nem tartalmaz. Épp annyi oldalam van, mint mennyi szükséges.

Pascal: Ez már mindenestre valami. Hány is van!

Hélon: Egyszázkilencvenkilenc. Tehát a nyomtatásban közel hatszáz.

Pascal: De meghalsz, mielőtt a címet felírtad volna?

Hélon: Mit tesz az, ha csak a cím első felét felírtam.

Pascal! Perzse van miből élned!

Hélon: Csak pár, atyántól rammaradt garas...

Pascal: Az egy okos ember volt. Nélküle kedvesem neked is írnod kellene írni, írni és írni — mint a többiek, kiket ugy megvetsz.

Hélon: Igen? Nem. Ez művészeti természetem ellen van. Az írás, lásd csak, már maga lealacsonyítás. Valamely

gondolatot szavakká önteni, megszentelését jelenti. Minék a szavak?

Az igazi nagyság féltékenyen magába zárkózik és mit sem ad magából, vagy csak oly keveset, mint lehetséges. Holmi sincs, ott a kritika se jogosult. Mondok neked valamit: Azok a legnagyobbak, kikről mit se lehet mondani.

Pascal: Kétségtelen. Ez is egy szempont. A hallgatás beszédessége.

Hélon: Perzse. Beszélni? Minék? A mint hallgatnak, mindenki egyet ért vele...

Pascal: Vagy pedig nem mond senki ellent.

Hélon: Türelmetlenség és váratkoztatással kell az olvasó csöcseléket táplálni. Ó nem is vár már egyebet.

Pascal: Na!

Hélon: Nem!

Pascal: Engedj meg. Tudom, mit beszélnek rólad. Ugy segíjen Isten, mint a hogy sajnálnak téged, hogy öt éve mit sem adtal nekünk.

Hélon: Ugy van. Sajnálnak, mondd, ez pompás. Ez az életem zománca, ez a sajnálkozás.

Pascal: És a végén azt mondják majd, hogy te ki vagy írva.

Hélon (teljesen magán kívül): Én? Kiírva? Én?

Pascal: Igen Te.

Hélon (halvány): Ez csak tréfa.

Pascal: Azt is beszéltek... Ha már az igazat hallani akarod...

Hélon (dühösen): Én?

Pascal: Becsületlenségemre. Másrészt azt mondják...

Hélon: Te hallottad és te saját füleddel hallottad, mint az emberek me-részkedtek... Ah, te, ez már ép-pen Shakespearczi. Én, Dengs Hélon,

nyi tokaji bor terem. Sőt ha az egész Hegyalja teljesen be lesz is ültetve, akkor se fogja tevedni a termés a keresletet. Ebből pedig az következik, hogy a bor ára fog a kereslet arányában emelkedni Persze csak úgy, ha nem fogják ezt a keresletet olasz borral és csinált borral kielégíteni s így a becsületes termelést a piactól megfosztani.

Akkor azok az *ugyvezett* tokaji borokért befolyó milliók nem az *Abeles* ur zsebébe fogják gazdagítani, hanem a bortermelőket. És akkor a Hegyalja Európa leggazdagabb vidékei közé fog emelkedni.

Hát ha még visszajön a tokaji bor régi becsületes hírneve s ez által megkésztetődik a kereslet utána!

Az tehát az első feladat, hogy a tisztességtelen borkereskedelem rémuralmát megtörjük. És ennek legradikálisabb módja az, amit fentebb említettem: mozduljon meg a termelő s lépjen közvetlen érintkezésbe a fogyasztóval, — vagy legalább hagyja ki a tisztességtelen közvetítőket. Vigye ő maga piacra a borait.

Szövetkezzen az egész hegyaljai bortermelés s árulja maga a saját borait, ne rakja le a fegyvert feltétlenül a kupec előtt.

Lesz még alkalmunk ennek a szövetkezésnek az előnyeiről pár szót szólni.

Dr. B. B.

## A MEGYE ÉS A VÁROS.

### Zemplénnvármegye közgyűlése.

#### A főispán lemondása.

Zemplénnvármegye február hó 28-án tartott közgyűléséről szóló részletesebb tudósítást térszűke

miatt lapunk legközelebbi számában közöljük. Ez alkalommal mint a közgyűlés egyik fontos és érdekes momentumát megemlítjük, hogy *Molnár István* főispán mint elnöki enunciaciójában kijelentette ebbeli állásáról lemondott, lemondását a központi kormányhoz felterjesztette. A vármegye közönségének nagy része kérte a főispánt maradjon meg továbbra is állásában és mellette egy kis plenáris ovációt rendezett.

A ténybeli körülménnyel kapcsolatosan szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy kormányváltás alkalmával Magyarország főispánjai az új kormány rendelkezésére bocsájítják állásukat. Ez tehát szokásbeli formalitás.

Több főispán az új rendszer feléledését nem tartja összeegyeztethetőnek előbbeni politikai elveivel s mivel a megyében meghonosított rendszere összeütözésbe került az új aerával: azonkívül, hogy állását a kormány rendelkezésére bocsájítja, kéri egyszersmint főispáni állásától való felmentését.

Nem tudjuk, hogy *Molnár* főispán milyen határozott szándékkal bocsájította a kormány rendelkezésére állását. Mindenesetre az enunciació olyan hangú volt, amelyből *Molnár* főispán lemondásának határozattan olyan komoly színezetet kell tulajdonítanunk, hogy a főispán tényleg meg akar válni állásától.

A mellette rendezett ovációból kitűnhetett, — a mit mi is szívesen elősmérünk, — hogy *Molnár* főispán egyénisége határozattan szimpatikus a megye közönsége előtt. Egyéni tulajdonaival, közvetlenségével, szíves modorával tagadhatatlanul kellemes volt a megye közönségének. De azzal az ő kormányzati rendszerével, amelylyel mindenben, különösen a választásoknál — mint az előző erőszakos kormányzati rendszer hódoló híve tűnt

ki, — mi nem tartjuk lehetségesnek, hogy ő dacára a félig-meddig köteleis ovációknak továbbra is megmaradjon állásában.

Nem tartjuk lehetségesnek különösen azért sem, mert minden jel arra mutat, hogy a központi belügyi kormány a közel jövőben oly alakulást fog ölteni, amely Magyarországon igen sok főispánnak — köztük *Molnár István* főispánnak — elveik fentartása, a politikai tisztességüknek megőrzése mellett a leghatározottabban kizárják azt, hogy állásukban továbbra is megmaradjanak.

### A Felsomagyarországi Hirlap újabb lovagias ügye.

Mint lapunk előző számában említettük *Molnár* Béla orsz. képviselő „Mi a személyeskedés?” című vezércikkét, nagybátyja a főispán és illetve saját személyére sértőnek találván *Klein* Tivadar megyei pénztárnok és *Barthos* István honvéd százados által provokáltatta *Dr. Buza* Barnát lapunk főmunkatársát. *Klein* és *Barthos*, mint *Molnár* képviselő segédei, valamint *Dr. Fried* Lajos ügyvéd és *Mezőssy* Béla orsz. képviselő, mint *Dr. Buza* segédei a fenfoglott lovagias ügyben az alább közölt jegyzőkönyvek értelmében határozta:

#### Jegyzőkönyv.

Felvetett Sátoralja-Ujhelyen 1899. február hó 26-án a *Molnár* Béla és *Dr. Buza* Barna között felmerült ügyben. — Jelen voltak alólirottak: *Barthos* István és *Klein* Tivadar, mint *Molnár* Béla megbízottai a „Felsomagyarországi Hirlap” 15-ik számában *Dr. B. B.* aláírással ellátott vezércikk felükre nem tartalmánál, hanem általános céltánál és azon körülménnyel fogva, hogy egy lovagias uton végleg elintéztett ügyet — amely ügyben cikkirő közvetlen tényezőként szerepelt — tovább folytat és gúnyos

kritika tárgyává tesz. — sértőnek tartanak és ezért elégtételt kérnek.

*Fried* Lajos és *Mezőssy* Béla, mint *Buza* Barna megbízottai azon nézetöknök adnak kifejezést, hogy a jelzett cikk *Molnár* Béla személyére semminemű sértést nem tartalmaz, vele semmiféle összeköttetésben nincs; tendenciája egyáltalán nem gúnyos, az ott megnevezett *Molnár* István főispánra semmiféle sértést nem tartalmaz és pusztán csak azon céltatot viseli magán, hogy a s:jtó jogos bírálatat teljes sérthetlenségben fenntartani szükségesnek látja. — Ép ez okból sértés tényálladéka fenn nem forogván: elégtétel adának helye nincs.

*Barthos* István és *Klein* Tivadar ezzel szemben újból kijelentik, hogy fent körvonalozott álláspontjukhoz határozattan ragaszkodnak.

*Fried* Lajos és *Mezőssy* Béla álláspontjukat megváltoztatni hasonlóan nem lévén hajlandók, párbajbírósgát kérnek a következő kérdés eldöntésére: Fenn forog-e azon céltat a jelzett cikkben, amelyet annak *Barthos* István és *Klein* Tivadar tulajdonítanak és tartalmaz-e az *Molnár* Bélára sértést?

*Barthos* István és *Klein* Tivadar a fenti kérdés eldöntése céljából a párbajbírósgát megalakításához hozzájárulnak.

*Kmf.*  
**Mezőssy Béla sk. Klein Tivadar sk.**  
**Dr. Fried Lajos sk. Barthos István sk.**  
mint *Dr. Buza* Barna úr megbízottai. mint *Molnár* Béla úr megbízottai.

#### Jegyzőkönyv.

Felvetett Sátoralja-Ujhelyen 1899. évi február hó 26-án a *Dr. Molnár* Béla és *Dr. Buza* Barna urak közt felmerült lovagias ügyben a szabályszerűen megalakult párbajbírósgát részéről. Mely alkalommal a párbajbírósgát elnöke *Keresztessy* Lajos felteszi azon kérdést, vajjon a „Felsomagyarországi Hirlap” című lap ez évi február hó 22-én megjelent számában foglalt „Mi a személyeskedés?” B. B. aláírással ellátott vezércikk tartalmaz-e olyan sértést, amelyért lovagias elégtételadás-vevésnek helye van. Ezen kérdésre a párbajbírósgát igennel válaszolt.

*Kmf.*  
**Földváry Árpád, sk. Kossuth János, sk.**  
**Keresztessy Lajos, sk.**

#### Folytatólagos jegyzőkönyv.

/. alatt másolatban csatolt párbajbírósgát ítélet alapján a *Molnár* Béla és *Buza* Barna között felmerült ügy lovagias elintézése feltétlenül szükségesnek mondatott ki; — miután a megkísérlett békés elintézés eredményre nem vezetett; *Barthos* István és *Klein* Tivadar az ügy elintézésére pisztolypárbajt javasolnak.

Ezzel szemben *Fried* Lajos és *Mezőssy* Béla tekintettel arra, hogy közvetlen sértés nem történt és így a sértés nem súlyos természetű, kardpárbajt ajánlanak meg.

*Barthos* István és *Klein* Tivadar ezen indokra és arra tekintettel, hogy az ügy semmiféle halasztást ez okból ne szenvedjen; a felajánlott elintézési módot elfogadják.

A párbaj következő feltételek mellett vivendő meg:

1. Hely: honvéd gyalogsági lakatany.
2. Idő: február 27-én reggel 8 és fél óraker. Amennyiben *Molnár* Béla meg nem jelenhetne, újabb határidő tűzendő ki.
3. Feltételek: kardpárbaj harképtelenségig, nyak és csukló kötésel. Hegyzetlen, könnyű párbajkardokkal, szuras kizárva.
4. A párbajt vezeti: *Barthos* István. *Kmf.*

*Mezőssy* Béla sk. **Klein Tivadar sk.**  
**Dr. Fried Lajos sk. Barthos István sk.**  
mint *Dr. Buza* Barna úr megbízottai. mint *Molnár* Béla úr megbízottai.

kiírva . . . ? Várj egy keveset. Nem . . . Hallatlan . . . tudod-e . . .

Pascal (természetes kedélyességgel): Igen, igen, ez csip — elhiszem neked szívesen.

Hélon: Tehát, ezt mondják? Párisban? Franciaországban? Azt mondják, hogy én már nem vagyok képes . . . hogy nincs több te . . . kész . . . kiszípolozott?

Pascal: Nem. Kiszípolozva . . . ezt nem mondják. Az *Alinéas* nagyon is csekélység ahoz, hogy ezt lehessen mondani . . .

Hélon (kitörve): Mit! Nagyon is csekélység! Elolvastad-e figyelmesen!

Pascal: De igen! Sőt többször.

Hélon: Akkor nem értetted meg.

Pascal: Bocsánatot kérek tőled. És ne avódj velem, kérlek. Mert végre is amit mondok, a te érdekedben áll. Én csak az általános hangulatot adom neked tudtul. És ezután is tehetsz. a mit akarsz.

Hélon: Ezek a juhok. A konéleonok. Ezek a bálám számarai.

Pascal (készülőben): Tehát jó estét. Nem szeretem az ilyesmi jeleneteket. Ez megakadályoz a munkában.

Hélon: Mem! maradj! Tehát, azt mondták, ki vagyok írva. Noss lássák!

Pascal (nem merve megérteni): Mit mondsz!

Hélon: Sejtelmük sincs róla, mi várja őket.

Pascal (sürgetőleg): Nyilatkozzék érthetőbben, öregecském.

Hélon: És legfeljebb egy hó alatt legkésőbb.

Pascal: Igaz ez? Lehet remélni?

Hélon: A esőseleknék mngint egy

könyvet akarok az arcába dobni. Akkor újra a dicsőségemet zengi.

Pascal: Bravo! Halleluja!

Hélon: Ez majd sokára betömi a szájakat.

Pascal: Ez tetszik nekem. Most vagy benne. Ugy szeretlek én téged látni. Oh igen, így igen . . . Már előre látom, mint tájálk el a szájakat. És a kritikus urak, ezek az elzúllott piszkolódók.

Hélon: Ők a kiirtak, kiszípoloztak, a tökfílkók ezek a — teknősbékek.

Pascal: Igen, igen csak tovább. Te forsz, te lábzan vagy. Te szép vagy. Te a Dreyfus . . . Igen, tehát te titoktartó, te. Neked már egy műved készen fekszik a szekrényedben.

Hélon: Teljesen készen, igen, kedvesem.

Pascal: Egész a részletelig?

Hélon: A legkisebb részletelig!

Pascal: És te erről mit se szóltál nekem. Még nekem se! Ez nem szép!

Hélon: Nos, végre is, most már tudod.

Pascal: És mi is az!

Hélon: Majd meglátod.

Pascal: Valami nagy . . . ?

Hélon (sóhajtván): És ha . . .

Pascal: Mily nagy?

Hélon: Husz oldal.

Pascal: Ó.

Hélon (komolyan): Mit? Ez egy mesterpróbás mű? Ez okozott sok izzadást . . . ki se mondható.

Pascal: Persze, persze. Te mindenestre már négy-öt éve dolgozol rajta, mi? Persze másra se gondolsz, Mikulás óta.

Hélon: Oh, már sokkal régebb időtől . . . Ez az én legbensőbb én-em.

. . . az én főmunkám . . . ugy bizony!

Pascal: De az ördögök is, mi is ez tulajdonképen? Nem látod, mint remegnek a várakozástól?

Hélon: Mos, igen — részletes jegyzéke mindazon műveknek, mit írni fogok.

Pascal (esalódottan): Ah!

Hélon: Mindazon művek jegyzéke, miket előkészítelben tartok . . . Megérteszem engem? Husz oldal, sűrűn beírva.

Regények . . . Történet . . . Philosophia . . . Dalok . . . Darabok . . . A művészet egész sorozata. Husz oldal. Voltaire és Senbe alig jutnak el a feléig.

Nos, hát most is csak azt fogják mondani, hogy semmi vagyok?

Pascal: Nem, nem! Azt mindenestre se!

Hélon: Husz oldal! És ezek a címek Bocsásd meg, kérlek (felsorolva): »Coloque inlus költemények.« »A szem.«

Dráma.

Pascal: Nagyszerű!

Hélon: »Kis tréfa«, »A halott mosolya.«

Pascal: Te, ezt már hallottam. — a halott mosolyát.

Hélon: »Az én kedves Erverdílon«, »Jutroilo«, »Le a halhatatlanokkal.«

Pascal: Bravo!

Hélon: »Vad párák«, az »Erdőteti«, »Porcellánszívek.«

Pascal: Állj meg egy kicsit. Az »Erdőteti«-t enged át nekem, igen?

Hélon: Neked ítélem. (Folytatva): »A szegerek«, »Jehova élcc.«

Pascal: Bravo, bravo! A dolog rendben van, patás . . . Minden percben leadhatod . . . Persze csak akkor, ha előbb gyorsan papírra veted . . .



**Folytatólagos jegyzőkönyv.**

Felvétetett 1899. február hó 27-én a sátorralja-új helyi huvédségi lakta-nyában.

A kardpárba a megállapított feltételek mellett szabályszerűen lefolyt és Dr. Buza Barna sebészségével végződött. A felek kibékültek.

Ezzel az ügy a lovagiaság szabályai szerint befejeztett.

**Mezőssy Béla sk.** Klein Tivadar sk.  
**Dr. Fried Lajos sk.** Barthos István sk.  
mint Dr. Buza Barna úr mint Molnár Béla úr megbízottai.

A párbajról megemlékeztek már a fővárosi napilapok. A részletekről annyit említünk fel, hogy a küzdőfelek az első összecsapásnál mindjárt megsebesültek. Az első nagyobb vágást Molnár intézte Buza ellen, mely azonban csak lapjával ért be a hónaljhoz. A belső és külső részről intézett hónalj vágás ha éllel talál, könnyen veszélyessé, sőt végzetessé válhatott volna. Erre Buza vágott, és egy jelentéktlenebb karcolást ejtett ellenfelének jobb felsőkarján. Molnár parirozta és ríposztat adott, melylyel egy körülbelül nyolc-tíz centiméter hosszú vágást mért Buza mellére, közvetlen a szív fölött. Az orvosok a harcéltelességet konstataáltak, mert közvetlen a szív fölé ejtett vágás folytán a szív verése hevesebb lett és így ez a körülmény a küzdelem folytatásában mihamar teljes kimerültséget okozhatott volna. Erre a párbajt beszüntették, a felek pedig kibékültek.

**HIREK.**

**Sárospatak városa** legközelebb tartott közgyűlésében több rendbeli fontos közérdekű tárgy került elintézés alá. A pénzügyi választmány elnökének, a fogyasztási adók korrekciójának elnevezése tett jelentése, tudomásul vétetett. A községi választó kerület megalkotására vonatkozó előadói javaslat elvetésével, a régi állapot változatlan fenntartása elhatározott. \*) Molnár János gör. kath. tanító, községi képviselő, a vita folyamán, a »Sárospataki Takarékpénztár«, »Kortestanya« és más kifejezésekkel illette, mire a jelenlevő takarékpénztári elnök-igazgató, rögtön replikázott, s az indokolatlan vádakat visszautasította. A községi jellegű, államilag segélyezett iskola költségvetési és számadásai, vármegye közigazgatási bizott-ágához felterjesztettek. A katasztrófák felmérési költségek kivetése és mikénti fedezése tárgyában végső fokon kelt, közigazgatási bírósági határozata, tudomásul vétetett és az annak alapján teljesítendő munkálatokkal az eljárás megkezdett.

— **Halálozás.** Hedry Bódog apátplébános, életének 61-ik és telkeskedésének 36-ik évében Sárosmegyében, Sirokán f. hó 24-én meghalt. Temetése a vidék részvétele mellett f. hó 27-én ment végbe. Az elhunyt 17 éven át felelős szerkesztője volt az újkövői megszűnt *Sárosmegyei Közlönynek*, amely utóbb, mint politikai lap a nemzeti párt érdekeit szolgálta.

\* **Esküvő.** Grünwald Mór helybeli kereskedő tegnap esküdött örök hűséget *Landesmann* Berta kisasszonynak, *Landesmann* Jakob statusu ízr. egyházi gondnok kedves leányának. A la-

\*) Úgy tudjuk, hogy a régi állapot, a közs. törvény intézkedéseivel homlok egyenest ellenkezik, s így a közgyűlés a tárgyú határozata is törvényellenes. Szerk.

kodalmon jelenve az izr. hitközség színe java. A szép számú közönség jelenléte mutatta, mily közkedveltségnek örvend a hitközség régi, buzgó hivatalnokai.

— **Pénzüntézetek kongresszusa.** A vidéki pénzüntézetek reformja érdekében országos mozgalom indult meg. A miskolci kereskedelmi és iparkamara vette legutóbb kezébe az ügyet és az országos kongresszus előkészítése érdekében a kerületébe tartozó pénzüntézetek a jövő órára értekezletre hivta összej. De nem csak Miskolcon, hanem többfelé, majdnem minden vidéken mozgalom indult meg eziránt. Csodáljuk, hogy éppen a kassai kamara hiányzik a kezdeményezők sorából, holott pedig éppen ennek a kamarának számtalan pénzüntézet esik a kerületébe, oly nagyszabású, elsőrangú intézetek, a melyekkel könnyen sikerülhetne akár azt is keresztül vinni, hogy a vidéki centrumában tartassék meg a vidéki pénzüntézetek gyökéres reformálására célzó — kongresszus.

\* **Tűz.** A szerencsi cukorgyár által bérlet bekecsi uradalomhoz tartozó Rozsomalom tanyáján február hó 25-én délután 5 órakor tűz ütött ki. Az egész tanya leégett mely előtt 2 házból és egy 130 ökröt befogadni képes hodályból. A tűz kiütésekor a hodályban 110 ökr volt s csak a gazda, 3 béres és egy kerülő lélekjelenlétének és önfeláldozó hűségének köszönhető azok megmentése. Saját szegénységük azonban mind oda égett. A kárt megtéríti a gyár.

\* **Az újhelyi toronyóra** még mindig nagyzási hőbortban szenved. All rendületlenül, mint a *Sion* hegye. De ha a toronyóra *Sion* hegyének képzeli is magát, vajjon minek képzeli magukat azok, akiknek a toronyórát kellene gondolniok? Nyilván azt hiszik, hogy a toronyóra a nap. Ők pedig csupa kisdud *Jóssuék*, akiknek egyetlen feladata a napot megállítani. Micsoda tévedés!

— **A természetek előre való eladása.** Érdemes határozatokhoz a legfőbb itélőszék a minap a gazdák érdekében. Sok gazda van, a ki a természet előre szokta eladni, bár nem tudhatja, mennyi lesz az; ha aztán a természet nem felelt meg a várt mennyiségnek, jól rá kellett fizetni, mert a vevő követeli, hogy a neki eladott természet akárhogy elteremtse. Most maga a legfőbb itélőszék akarja megakadályozni az ilyen veszedelmes gabonauzsorát, midőn kimondja, hogy »érvényes ugyan az ilyen előre eladásról kötött szerződés, de ha az eladónak — önhibáján kívül — az eladott mennyiség a saját természetéből ki nem kerül, akkor csak annyit tartozik szállítani, amennyi természet, sőt ebből is — ha az ellenkező nem lett kikötve — levonhatja a saját gazdasági szükségleteire szükséges mennyiséget. A hiányzó mennyiség helyett a vevő nem követelheti más hasonló áru szállítását, sem a naptár szerinti egyenértékét és csak az esetleg már felvett vételár kapja vissza. Ha azonban az eladó a tényleg meglevő mennyiséget nem szállítja, a vevő jogosítva van ezután árkülönbötést is követelni«.

\* **Szinészet Szerencsén.** Folyó hó 25-én vonult be Szerencs város falai közé *Zoltán* Gyula szinigazgató jól szervezett társulatával. Kedvező fogadtatásról tanuskodik az, hogy már eddig is 40-en irtak alá bérletet s így a társulat létfenntartása biztosítva

van. Február 27-én kerül színe bemutató előadásul Kövesi operette szerű énekes bohózata »A primadonna«.

\* **Egy teljesen jó karban lévő Swift** fegyvergyári kerékpár helyben olcsón eladó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

**IRODALOM.**

**Aszurbanipal.** Volt a kajundzsiki palota falában egy márvány-dombormű. Ma a Britisch-muzeumban van. Aszurbanipal királyt ábrázolja, a mint egy szőlőlugas árnyában pamlagán fekszik; előtte magas, ékes széken ül a felesége, körülöttük szolgálk, legyeznek a hűsülő fenséget; ételt hoznak mások, szőlő a lant, peng a citera. Egnéhány fával a kert is legyezve. Stilizált levélű pálmák, melyek törzse egy sorban áll az emberekkel s törzsükből egyszerre hasad ki a levél. Leveleiken keleti madarak ülnek, fúrásán, meroven, mint a hogy a gyermek rajzol, szépen odátéve a levél lapja mellé, állnak a semmin. — Ő felségeik egy-egy észcsész tartanak kezökben. Ajkukhoz emelik. Így emelik immár két ezer éve, fáradhatatlanul kötälaitak, melyekben nincs egyéb, mint por, a mit behordott a szél, beleülepedett ott a muzeumi termekben, finom, könnyű, fehér por, így és plastikus. Hány költő zengette meg a maga korában e szobrászremekket, mely most egy muzeumi szám, egy adat az emberiség fejlődésének történetében. E mecsesség e nyugalom, e némaság meghat, és eszünkbe jut Heredia gyönyörű szonetteje, a melyben leírja a középkor festői, zajos életét, s hozzáteszi:

Ma már a várurak, az urnók oldalán  
S a karsú agarak elnyulnak sorba lám  
A fekete-fehér kockás kőpadlaton.

Feküsznek hangtalan, siketen és merőn  
S nézik köszemükkel, melyben nincs  
látérő,  
Az örökké nyíló rózsza 'nkojptubz v  
A nagybecsű relief, legtekéletesebb  
reproduktóját a *Nagy képes Világtörténet* most megjelent 13-ik füzeté adja közre. Egy füzet ára 30 krajcár. Megjelen hetenként egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII. ker., Üllői-út 18.) s minden hazai könyvkereskedésben.

**APRÓ REGÉNYEK.****AZ ÁLMOK KISÉRTETELI.**

Irta: *Pekár Gyula.* (2)

Gyakran egész indokolatlanul valami sejtlem fog el, s ilyenkor a legnagyobb sietséggel takaritom össze ezt a rendetlen műtermet, — hisz minden percben betoppanhat, előlebbbenhet valamelyik függőny mellől... Oly tisztán érzem arca kifejezését, — s arcát, azt az arcot hát sohase láthatom meg?! Ha csak egy pillanatra láthatnám, — nagy művész lenne belőlem, érzem biztosan. Nagy művész? Az a nagy művész, ki egy szerencsés pillanatában akkor lép meg műzsáját, mikor az nem tudja, — rabságba ejti, megkötözi... A művészetben is a Don Juané a babér, ki uralkodik a szeretőjén, s ha kell, meg is veri... De én? Én csak hü tudok lenni és nagyon szerelmes, — boldogtalan szerelmes. S ugy-e ezeket rendszeren megcsalják?

Áblakom a tengerre nyílik. Az olasz délután világa megdöngöltan szürödött be a már alvó nehéz sötét függönyök alól s mintegy lábujhegyen lopódzva be az atelier közepére, képem előtt

gondolkozva állott meg. Hátul a sarkok felé az atelier tarka díszei már elaludtak s csak itt-ott csillogott egy yatagán vagy pisztoly a falon. Szemeim a tőprengő emberek mohóságával kezdtek olvasni a nagy bokhára-szönyveg keleti motívumainak bizarr meséit. S e mesékről mintha ópium áradt volna elő, a színes paletta elaludt a kezemen, eseteim kiestek újjaim közül s én naroktízalva vágyaimtól elmámorosodtam... És ez oly különös álom volt. Műteremben valék, itt a keretemben, de fényes nappal lett; — a közepem állott úgy mint a valóságban, virányos tájkép vázlatom. E tájkép csöndesen mintha nagyobodni kezdett volna, — lassankint akkora lett, mint a szoba, — betöltötte az egész ateliert, egy himes mező lett műtermemből, melynek balzsamos távlatában hátul mint egy emlélk mosódott el az a szép liget. Csodálkozva keltem fel, s mintegy ráhagva a vászonra, beleléptem képemben, — arra a csábító kéjes-himes, vadvirágos mezőre. Amútan néztem szerteszt: oly buja mérgezőld volt e gyepek és selymes... érintése kéjes zsihongásba hozta véremet. Nem tudom mért, de csöndesen elindultam, az elmosódott liget felé, melyből ama ezüstháncsos nyírfák fehérlettek elő. S egyszerre olyan erővel, a milyen erőre csak az álmok fatizmusa képes, egy homályos sejtlem szállt fel lelkeim fölött: tudtam, éreztem, hogy most valakivel találkozni fogok. S a mint előre lépdeltem a gyepek, egyre tisztább előttem, hogy ez a valaki ama rejtelmes nő lened: — igen, sőt egyszerre eszembe jutott, hogy e génusz ott lakik abban a buja ligetben... Fent az égen sietve vonultak el a habos bárányfellegek fölöttem. S merőn szögezte szememeit a liget immár jobban látszó bokraira, gyorsan lépdeltem előre. Egyszerre a cserjés megnyílt — még emlékszem, csodálkoztam, hogy az én festett bokraim mily remegve hajolnak felre, — mint valami hirtelen előbúvó napsugár, egy csodálatos nőalak lépett elő a mezőre. Azonnal ráismertem, — lenge ruhája mint a görög istennőké, alig fedte el a napon elfántesontszérien ragyogó testét, mig fejről valami szájszájgós áttetsző fátyol lengett le, mely járás közben, mintha csöndes szél fújdogálta volna, a mellén rázajlóldó ráncokhoz tapadt. Gondatlanul valami édes dactylus lengéseiben libbent előre. Engem mint valami szelvényt ragadt meg az a gondolat, hogy ez ama génusz, kit én keresek, — kit nekem meg kell fognom, kinek arcáról le kell ténem a fátyolt, mert életem függ attól, hogy ez arcot, annak a színjátékos Ideálnak az arcát végre most meglassam. Jött egyenesen felém... rettenés és öröm sáppadoztak és pirultak bennem. Labai, melyek alig érintették a füvet, lágyan simultak át a buja gyepek. Lábszárainak trochaceusi lejtése és derekának anapestusi lengése egy — melodiává lett mozdulatú szinte zenétek, s e nem emberi dallam az egész tájképet eltöltötte. Most ép ott állt a kép közepén, a hová én génuszomat szántam.

(Folytatása következik.)

**A szerkesztőség üzenete:**

**Piros rózsza.** Intézkedtem. Félelme filóleges volt; valami veszélyes baj úgy sem történhetett volna Rómából város sorait, hogy körülbelül egy időben érkezessünk Pestre.

Kiadja:

**A SZERKESZTŐSÉG.**

**Herczeg Windisch-Grätz Lajos**  
mindkét téglagyárában  
Sátoralja-Ujhelyben  
8— készül a legjobb minőségű

**tégla**

Megrendelések csakis kizárólag a hercegi uradalom sátoralja-ujhelyi központi TEJCSARNOKABAN vétetnek fel a régi tűzoltó köz és főutca sarkán.

Van szerencsém tudatni, hogy a  
**Lefkovits Bernát-féle**  
(Piacz-tér Főut) férfi-, női-divatáru, rőfös, vászon és posztó  
**csődtömegét**  
megvettem, s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a tisztelt vevő közönséget *igen olcsó áron* finom jó áruval szolgálhatom ki.

Tisztelettel

**Fábry áruháza.**

Főüzlet Nagyváradon.

Ügyes elárusító leányok itten felvétetnek.

82 1—4

Sürgöny-cím: „Kegyélet“ S.-a.-Ujhely.

## „KEGYELET“

temetkezési-vállalat Sátoralja-Ujhelyben

elvállal mindenféle temetéseket  vidéken is,  és pedig a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelig.

A

„KEGYELET“

temetkezési  
vállalat

S. a.-Ujhelyben



A

„KEGYELET“

temetkezési  
vállalat

S. a.-Ujhelyben.

raktáron tart dus választékban érc- és fakoporsókat, továbbá finom nickl-koporsókat, sarkophágot, mindenféle szemfedeleket, érc-, mü- és élővirág koszorúkat, szallagokat, viasz- és szurokfáklyákat.

Fakoporsók 1 frttól kezdve feljebb, érckoporsókat gyermekeknek 7 frttól feljebb, nagyaknak 1 öl nagyságban 35 frttól egész 700 frtig.

A „KEGYELET“

temetkezési-vállalat S.-a.-Ujhelyben elvállal kápolnák, termek, szobák bevonását gyásszal, hullák elszállítását és hozatalát, rendelkezik üveges és oszlopos gyáskocsival, koszoru-kocsival és saját testőrökkel, szóval minden a temetéshez szükségeset kellékekkel.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármi módon tett értesítésére — **vidékre is** — a lehető legrövidebb idő alatt az intézet megbizottja tiszteletét teendi a rendelmény átvétele végett és gondoskodik annak gyors és pontos kivételéről.

A „KEGYELET“  
temetkezési-intézet S.-a.-Ujhelyben  
gyáskelmék és gyászfátyolok nagy raktára.  
Gyászruhák hölgyek és urak számára  
12 óra alatt elkészítettnek.

A legcsekélyebb rendelménynél is gyors és pontos kiszolgálás biztosítottik.

Kiváló tisztelettel

**Schön Sándor és Társa.**

67 5—10

Sürgöny-cím: „Kegyélet“ S.-a.-Ujhely.